

PRAVNI ASPEKTI TRGOVINE PRAVA NA EMISIJE UGLJEN DIOKSIDA U REPUBLICI SRBIJI

LEGAL ASPECTS OF CARBON DIOXIDE EMISSIONS RIGHTS TRADING IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Miloš Kuzman

Potpredsednik Udruženja za
pravo energetike Srbije

ENERGETIKA 2021 - U SUSRET ZELENOM OPORAVKU

22-25. jun 2021, Zlatibor, Hotel Palisad

UVODNA RAZMATRANJA

- Sve veći globalni značaj borbe protiv klimatskih promena budi nadu da će se zemlja učiniti ponovo zelenom
- Mehanizmi koji doprinose smanjenju emisija ugljen dioksida u atmosferu imaju značajnu ulogu u ovoj borbi i posebno su važni za energetske kompanije
- Zagađivač koji emituje veću količinu ugljen dioksida od dozvoljene ima mogućnost da kupi pravo da emituje veće emisije ugljen dioksida, a da država odnosno zagađivač koji je postigao smanjenje emisija ugljen dioksida proda svoja prava na emisije ugljen dioksida drugim državama odnosno zagađivačima

CDM MEHANIZAM

- Uspostavljen je Kjoto Protokolom koji je ratifikovan u Republici Srbiji
- Razvijene države su mogle u okviru CDM mehanizma da ulažu sredstva u projekte smanjenja emisija ugljen dioksida u nerazvijenim državama, te da nakon procesa sertifikacije pri UN dobiju određen broj kredita (CER) za smanjenje emisija prema formuli jedan kredit = jedna tona ugljen dioksida
- Stvoreno je svetsko tržište CER kredita i počelo je ubrzano investiranje u ove projekte jer se vrlo brzo videla ekonomska korist ovakvih projekata
- Neizvesna je dalja sudbina ovog mehanizma čeka se konferencija u Glazgovu

EU-ETS MEHANIZAM

- Odgovor Evropske Unije na donošenje Kjoto Protokola
- EU ETS mehanizam funkcioniše tako što se za svako privredno društvo odredi gornja granica ukupnih emisija gasova sa efektom staklene bašte koje jedno preduzeće može da emituje, a ukoliko tu gornju granicu prekorači mora da plati kaznu
- Privredno društvo emiter u EU poseduje određen broj dozvola za emitovanje jedne tone ugljen dioksida ili ekvivalentne doze drugih određenih snažnijih gasova
- Ukoliko ne poseduje dovoljan broj ovih dozvola, privredno društvo može da unapredi svoju tehnologiju na način da emituje manje gasova sa efektom staklene bašte
- Privredno društvo ima i mogućnost da dokupi dodatne emisione jedinice do individualnog određenog limita

UER MEHANIZAM

- Značajan za energetske kompanije koje se bave istraživanjem i proizvodnjom nafte i gasa
- Uspostavljen je kako bi se emisije gasova sa efektom staklene bašte mogle kontrolisati na samom izvoru prilikom proizvodnje ugljovodonika
- Razlika u odnosu na EU-ETS mehanizam je u tome što se prava na UERs emisije mogu otkupiti od privrednog društva iz bilo koje države na svetu, uz ispunjenje drugih relevantnih propisanih uslova (poštovanja referentnog perioda ušteda, izvršene verifikacije itd.)
- Na ovaj način se više država može uključiti u dostizanje ciljeva Sporazuma iz Pariza

REGULATIVA I PRAKSA U REPUBLICI SRBIJI

- Zakon o zaštiti vazduha je reflektovao obavezivanje Republike Srbije obavezama iz Kjoto Protokola što je nastavio Zakon o klimatskim promenama
- Iako trgovina pravima na emisije gasova sa efektom staklene bašte nije dozvoljena nijednim propisom, ista nije eksplicitno zabranjena
- Postoji nekoliko spornih pitanja u pogledu mogućnosti trgovine pravima na smanjenje emisija ugljen dioksida koji potiče iz istraživanja i proizvodnje ugljovodonika (UERs)
- Obavezna je detaljna provera zakonskih pretpostavki za realizaciju posla

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- Svet iščekuje zaključke sa konferencije UN o klimatskim promenama u Glazgovu
- Zaključci će biti od značajnog uticaja po energetske kompanije
- Očekujemo da će navedeni mehanizmi trgovine pravima na emisije gasova sa efektom staklene bašte ostati jedan od stubova borbe protiv klimatskih promena
- Ohrabrujemo energetske kompanije u Republici Srbiji da razvijaju svoje projekte u ovoj oblasti

**HVALA NA PAŽNJI.
THANK YOU FOR YOUR ATTENTION.**

Miloš Kuzman
milos.kuzman@upes.rs

ENERGETIKA 2021 - U SUSRET ZELENOM OPORAVKU

22-25. jun 2021, Zlatibor, Hotel Palisad